International Cartographic Association

Commission on Cartography and Children

A 2027-ES ICA NEMZETKÖZI TÉRKÉPRAJZ-VERSENY SZABÁLYZATA (RÖVIDÍTETT VÁLTOZAT)

1993-ban a Nemzetközi Térképészeti Társulás (*International Cartographic Association*, ICA) megalapította a térképdíjat Barbara Petchenik emlékére. Barbara Petchenik kanadai származású térképész, akit az ICA első női alelnökének választottak a 80-as évek közepén és egészen haláláig töltötte ezt a posztot. Nemzetközileg elismert szakmai élete során egyik kutatási témája a gyermekek térképhasználata volt.

A díjakat két évenként osztják ki az ICA nemzetközi konferenciáján. Rendszerint minden résztvevő kontinens legalább egy díjat kap és a díjázott műveket elismert nemzetközi szervezetekhez és cégekhez (UNICEF, Esri stb.) juttathatják, amelyek megjelentethetik képeslap, poszter stb. formájában. Az ICA bátorítja a résztvevő országokat az összes térkép archiválására (jövőbeli kutatások lehetséges felhasználására) illetve olyan beszámolók készítésére (video stb.), amelyekkel megismertetik a pályázat megszervezésének a körülményeit és tapasztalatait.

A pályázat céljai

A pályázat célja a gyerekek és fiatalok kreatív térképi ábrázolásának a támogatása és előmozdítása, valamint a térképészeti és környezetükkel szembeni tudatosságuknak a fejlesztése.

A pályázat általános szabályzata

• Az ICA tagországai, illetve tagintézményei gyűjtik össze a 16 évesnél fiatalabb gyerekek által készített térképeket a **"Térképek a mindennapi életben"** témában. Nem tagországok által küldött térképrajzok nem vehetnek részt a versenyen, de versenyen kívül vehetnek részt a Nemzetközi Térképkiállításon. A benevezett műveket a Carleton Egyetem Könyvtárában (Ottawában) tárolják.
• A térképrajzok négy korcsoportban versenyeznek:
  - 6 év alatt
  - 6–8 év
  - 9–12 év
  - 12 év felett (12–15 év)
• Egy térképrajz készítésében maximum három (3) szerző vehet részt, akik ugyanahhoz a korcsoporthoz tartoznak. Ha a szerzők száma háromnál több, akkor a mű kizárásra kerül, és nem vehet részt a versenyben.
• A Nemzetközi Térképészeti Társulás a következő díjakat ítéli oda: korcsoportonként **három díjat** (1., 2. és 3. helyezés), **különdíjakat** (ha a zsűri tagjai úgy döntenek), egy **közönségdíjat** és egy **kreativitási díjat**.
• A zsűritagok a következők szempontokat veszik figyelembe:
  - egy felismerhető és kreatív kapcsolat a térképészeti ábrázolás és a téma között
  - egy felismerhető képi ábrázolás a teljes világ vagy a világ egy nagyobb részéről, amelyben a szárazföldek és óceánok alakzata és egymáshoz való elhelyezkedésük annyira korrekt (helyes), amennyire meglehetősen elvárható lenne a gyermek korát és az alkalmazott vetítési rendszert figyelembe véve.
  - a megfelelő térképi elemek használata (pl. jelek, színek, földrajzi nevek stb.), amelyek segítik ábrázolni a pályázat témáját:
    - a megrajzolt vagy más anyagok felhasználásával készített pontok, vonalak és felületek

tiszta és olvasható használata a kiválasztott hordozón (papíron, kartonon vagy más anyagon)
- a színek helyes használata
- egy általános esztétikai minőség érzékeltetése a képi elemek harmonikus egyensúlyában

• A térképrajz maximális mérete nem lépheti túl az A3-as lapméretet (420 mm x 297 mm). A térképrajz teljes vastagsága nem haladhatja meg az 5 mm-t, és készítésekor a következő szempontokat kell figyelembe venni:
  - nem szabad törékeny anyagokat (pl. üveglapot) használni,
  - nem szabad romlandó anyagokat (pl. faleveleket) használni,
  - nem tartalmazhat semmilyen mozgatható vagy kinyitható rész (pl. papírból készített ablakot),
  - illetve nem szabad laminált munkákat küldeni.
• Bármilyen vetítési rendszer (vetület) alkalmazható a földrajzi fokhálózat, illetve a partvonalak, országhatárok stb. létrehozására. A mű eredeti munka legyen, és hagyományos eszközökkel (színes ceruzákkal, vízfestékkel stb.) készíthető.
• Tilos politikai üzenetet tartalmazó térképrajzot benevezni a versenyre, illetve a mai világot ábrázoló politikai térképek (az országok jelenlegi határait ábrázoló térképek) csak azokat az országhatárokat ábrázolhatják, amelyeket az Egyesült Nemzetek Szervezete (ENSZ) hivatalosan elismer a verseny ideje alatt. Ha egy térképrajz nem felel meg ennek a két követelménynek, akkor kizárják a versenyből.
• Mindegyik térképrajz hátoldalára és külön papírra a következő adatokat kell írni: a mű címe, a teljes név, kor, az iskola vagy otthoni cím, a tanár (vagy magán benevezés esetén a szülő) neve és az ország neve.
• Minden résztvevő legális képviselőinek (pl. az egyik szülőnek) írásban hozzá kell járulnia ahhoz, hogy az ICA vagy más nemzetközi intézmény (szervezet) újra kiadhatja munkáját előzetes konzultáció és szerzői jogdíj megfizetése nélkül. Ez a hozzájárulás a felhívás végén mellékelt, az egyik szülő által kitöltött és aláírt nyomtatványnak a térképrajzzal együttes küldésével történik. A nyomtatvány pdf és rtf formátumban letölthető a verseny honlapjáról is (https://terkep.elte.hu/content/ica-terkeprajz-verseny-2027.t.53774).
• Ha a térképrajzot nem iskolán keresztül nevezik be a pályázatra, akkor a szerző legális képviselőinek (pl. szüleinek) engedélye is szükséges a személyes címük nyilvánossá tételéhez. Ha a legális képviselők nem járulnak címük nyilvánossá tételéhez, akkor az ICA Országos Bizottság hivatalos címe használható egy lehetséges jövőbeni kapcsolatfelvételhez.
• A nemzetközi döntőben résztvevő térképrajzokat kiállítják a 33. Nemzetközi Térképészeti Konferencia részeként megrendezendő Nemzetközi Térképkiállításon (Varsó, Lengyelország, 2027. július 18–23).
• A nyertes munkákat az ICA elnöksége elküldi nemzetközi szervezeteknek és kiadóknak (pl. UNICEF-nek, Esri Press-nek), hogy képeslapon, poszteren, könyvben vagy más típusú publikációban megjelenhessenek. Minden döntőbe jutott nyertes automatikusan hozzájárul ahhoz, hogy munkáját a Carleton Egyetemi Könyvtár Barbara Petchenik gyűjteményében archiválják (*Archives of the Barbara Petchenik Children's Map Competition, Carleton University Library*), illetve megtekinthető legyen az Interneten, a Carleton Könyvtár honlapján (https://childrensmaps.library.carleton.ca/ vagy https://hdl.handle.net/20.500.14718/111).
• Az ICA főtitkára és az országos bizottságok felelnek a nemzetközi döntőben elnyert oklevelek és díjak eljuttatásáért a nyertes szerzőkhöz.

Az országos szintű versennyel kapcsolatos szabályok

• Az ICA Magyar Bizottság nevezi ki a pályázat országos koordinátorát (neve és elérhetősége a https://terkep.elte.hu/content/ica-terkeprajz-verseny-2027.t.53774 honlapon olvasható, a felhívás végén). Feladata, hogy az érdeklődő tanároknak és/vagy szülőknek elérhetővé tegye a szükséges információkat a pályázaton való részvétellel kapcsolatban.
• A térképrajzokat az általános szabályzatban leírtaknak megfelelően, illetve az országos szinten meghatározott szabályok szerint kell elkészíteni.
• Minden térképrajzot az országos felhívásban meghatározott határidőig és a megadott címre kell elküldeni az országos koordinátornak. 2027-ben a benevezések határideje Magyarországon: **2027. március 19**.
• Mindegyik tagország összehív egy zsűrit, amely elismert szakemberekből áll. A magyar zsűri kiválasztja azt a maximum hat db. térképrajzot, amelyek a nemzetközi döntőben képviselnek Magyarországot.

• Az iskolák vagy szülők nem küldhetnek térképrajzokat egyenesen a nemzetközi döntőbe (vagy a nemzetközi koordinátornak). Ezeket az egyénileg küldött műveket az ICA nem nevezi be a nemzetközi döntőbe és a nemzetközi kiállításra, illetve nem áll módjában kiállítani és visszajuttatni őket.

Az ICA bíráló bizottsága (zsűri) a nemzetközi döntőben

• A bíráló bizottságot nyolc (8) tag alkotja (egy elnök és hét tag), akik az ICA Térképészet és gyermekek bizottság tagjaiból, az országos pályázatok koordinátoraiból és más, a gyerekekhez, oktatáshoz, térképészethez kapcsolódó nemzetközi szervezetekből (pl. IGU, UNICEF) kerülnek ki.
• A bíráló bizottság elnökét az ICA Térképészet és gyermekek bizottság előterjeszti az ICA elnökségének, amely meghozza a végleges döntést. Ezután a bíráló bizottság és a Térképészet és gyerekek bizottság elnökei javasolják a bíráló bizottság további hét (7) tagját az ICA elnökségének.
• A bíráló bizottság elnöke meghívja az országos koordinátorokat, hogy részt vegyenek az online szavazásban a Nemzetközi Térképészeti Konferencia előtt.
• Két hónappal az ICA konferencia megkezdése előtt mindegyik bizottsági tag és meghívott országos koordinátor megismeri a nemzetközi döntőbe benevezett műveket, és a bírálás első szakasza online történik.
• A bizottsági tagok és az országos koordinátorok nem szavazhatnak saját országuk munkáira.
• Mindegyik bizottsági tag korcsoportonként meghatározhat egy első, második és harmadik elhelyezést.
• Korcsoportonként az első három helyezett a következő pontszámokat kap: az 1. helyért öt (5) pontot, a 2. helyért három (3) pontot és a 3. helyért két (2) pontot.
• Maximum két művet lehet javasolni egy elhelyezésre, és a két mű ugyanannyi pontot kap.
• Az e-mailes szavazáson résztvevők által odaítélt, és a bizottság elnöke által összeadott pontszámok határozzák meg a térképrajz elhelyezését egy korcsoporton belül.
• A bíráló bizottságnak joga van nem odaítélni egyes díjakat, illetve nem díjázott térképrajzoknak elismerő okleveleket odaítélni, ha szükségesnek tartja.
• A bizottság elnöke összeadja a megadott pontszámokat és az eredményeket elküldi a bíráló bizottság összes tagjának.
• Az ICA konferencián és a Nemzetközi Térképkiállításon résztvevő bizottsági tagok meghozzák a végleges döntéseket a művek személyes megtekintése után.
• Minden 1., 2. és 3. elhelyezés, valamint a kreativitási díjat megérdemelt és a közönségdíjas térképrajz oklevelet és térképészeti vonatkozású ajándékokat kap. A különdíjas munkák elismerő oklevelet kapnak.
• Az eredményeket a konferencia záró ceremóniáján hirdetik ki, és megjelennek a Nemzetközi Térképészeti Társulás hivatalos honlapján és folyóiratában (ICA News).
• Az okleveleket az országos bizottságok képviselői veszik át a konferencia záró ceremóniáján és juttatják el a nyerteseknek.

A konferencia befejezése után a térképrajzokat tovább küldik a Carleton Egyetem Könyvtárába, ahol véglegesen tárolják őket. Az 1993 óta benevezett térképrajzokat a könyvtár honlapján, a https://childrensmaps.library.carleton.ca/ vagy https://hdl.handle.net/20.500.14718/111 címen lehet megtekinteni.